

KULTUREN

DET FJÄRDE VÄLFÄRDSOMRÅDET

Miljöpartiets kulturpolitiska arbetsgrupp
Oktober 2015
Tryck: Hofors Digitaltryck

KULTUREN — DET FJÄRDE VÄLFÄRDSOMRÅDET

Det finns just nu en stor möjlighet till förändring. Vi vet alla, eller nästan alla, att vi måste ställa om vårt sätt att leva radikalt. Många av oss behöver minska vår materiella konsumtion. Vi behöver dela på de jobb som måste göras. Inte skapa nya onödiga jobb som förbrukar ändligen resurser utan som istället bygger upp vårt gemensamma samhälle, till exempel jobb inom kultursektorn.

Vi behöver lära oss tala med varandra på riktigt, för att kunna lösa konflikter med ord och inte med vapen. Vi behöver en rad olika uttryckssätt för att hantera de existentiella frågor vi alltid kommer bära på som människor. Vi behöver redskap som hindrar oss att fly till olika former av destruktiva beteenden, riktade mot oss själva eller mot andra. Allt detta kan kulturen ge oss. Kulturen kan hjälpa alla att finna ett språk som passar just dem. Som stärker just deras plats i samhället och demokratin. För kulturpolitik är först och främst maktodelning.

KULTURPOLITIK
ÄR FÖRST OCH FRÄMST
MAKTDELNING

Kultur som det fjärde välfärdsområdet, kultur för ett hållbart samhälle är alltså något mycket mer radikalt än att spela pjäser om klimatförändringarna, skriva ut kultur på recept eller konsumera teater istället för prylar. Det handlar i grunden om att uppfylla konventionen om de mänskliga rättigheterna. Om allas rätt att skapa och ta del av kultur. Om vi menar allvar med att kulturen ska bli det fjärde välfärdsområdet anser vi alltså att kulturen ska vara en betydelsefull del i en grundläggande omställning av samhället. För då först blir det möjligt att värdesätta allt det som konsten och kulturen står för och kan skapa.

12 FÖRSLAG

1. NYTT VÄLFÄRDSMÅTT

Det var aldrig tänkt att bruttonationalprodukten, BNP, skulle vara ett mått på välfärd men det har ändå kommit att användas så. Detta är på väg att få förödande konsekvenser. Den mest påtagliga är givetvis klimat- och miljöpåverkan, men alla verksamheter som arbetar med och skapar icke mätbara värden drabbas av den grava förenkling som måttet innebär.

Miljöpartiet ska vara pådrivande i frågan om ett nytt välfärdsmått, utifrån en helhetssyn på människa och samhälle. I detta nya välfärdsmått har kultur och bildning en given plats som ett fjärde välfärdsområde, tillsammans med vård, skola och omsorg.

2. DET OFFENTLIGA RUMMET

Under senare år har många av våra gemensamma rum i snabb takt privatiserats och invaderats av kommersiella budskap. Detta har fått en rad konsekvenser, med bland annat ökad segregation och ojämlik tillgång till en av demokratis hörnstenar – yttrandefriheten. Det vi behöver är alla människors möjlighet att göra sin röst hörd – yttrandejämlikhet.

Äganderätten över våra gemensamma tillgångar måste få ett lika starkt skydd som den privata äganderätten.

Alla offentligt ägda lokaler med icke kommersiell kulturverksamhet ska genom lag- och regeländringar skyddas från marknadshyror.

Befria kollektivtrafiken från reklam till förmån för konstnärliga uttryck.

Gör 1% regeln (alltså att 1% av byggkostnaderna vid all offentlig nybyggnation ska gå till konstnärlig utsmyckning) bindande. Pengarna ska dock vara möjliga att fördela mellan olika geografiska områden efter behov och berörda medborgare ska få inflytande över hur de ska användas.

**BEFRIA
KOLLEKTIVTRAFIKEN
FRÅN REKLAM**

3. KULTURARVET

Vid museerna reproduceras bland annat normer, värderingar och bilder av samhället. Den eller det som avviker från den samtida normen har ofta valts bort ur historieskrivningen och har på så sätt blivit osynliggjord. Makten över historien är makten över framtiden och därför är det lätt att kulturarvet kidnappas av till exempel nationalistiska krafter. Men kulturarvet är sedan årtusenden mångkulturellt. Sverige har sedan istiden tagit emot influenser från folk i när och fjärran. Därför ska samlingar, utställningar och programverksamhet representera ett bredare perspektiv som hindrar strukturell diskriminering. Kulturarvet är en resurs för demokrati och inkludering.

Utveckla en nationell museistrategi gällande både museernas samlingar (insamling, bevarande och gallring), forskning, kunskapsutveckling, utställningsverksamhet och kulturarvspedagogik där hänsyn tas till resurseffektivisering, kunskapsoptimering, samarbetsfördelar och intersektionalitet. På sikt ska de regionala museerna vara samordnade i en nationell kontext.

Utöka uppdraget till de statligt finansierade kulturarvsinstitutionerna till att även fungera som forum för att utveckla människors samhällsengagemang.

Stärk de offentliga insatserna för regionalt kulturmiljöarbete genom ökad samverkan mellan museer, myndigheter och civilsamhället. Detta ska ske i samverkan med de lokala bildningshusen (se punkt 6).

4. SAMISK KULTUR

Sverige har upprepade gånger fått kritik för att vi inte ratificerat FN:s konvention om urfolks rättigheter, ILO 169. Det får konsekvenser på många plan. Såväl ekonomiska, ekologiska som kulturella.

Ratificera konventionen ILO 169.

Samisk kultur ska hanteras utifrån en urfolksrätt och inte som en minoritetskultur bland andra. Det samiska kulturarvet är hotat på grund av bristande inventering och det undervisas inte om samisk kulturhistoria som läroplanen säger, då kurslitteratur saknas på lärarlinjen.

Ge lämpliga aktörer ett nationellt uppdrag att bilda centran för samisk kultur som även inkluderar utbildning. Medel till detta ska, för att jämföras med andra nationella institutioner, gå direkt från Kulturrådet och inte via Sametinget.

En samisk nationell dansscen ska inkluderas bland de svenska nationalscenerna.

5. INTERSEKTIONALITET

Representativiteten inom kultursektorn är under all kritik. Om kulturen ska vara fri, kan inte en kulturpolitik acceptera de normer och diskriminerande strukturer som utesluter många normbrytande personer och grupper från att verka inom kultursektorn. Och mönstret går igen när det gäller vilka som tar del av vårt gemensamma kulturutbud.

Tydliga direktiv och krav ska ställas på kulturinstitutioner och -myndigheter att arbeta med mångfaldsfrågan på alla plan. Kvantifierade mångfaldsmål ska sättas upp, med sanktioner och konsekvenser från huvudmän om målen inte uppnås. I slutändan är vi alla vinnare på det.

Oberoende forskare ska tillsammans med organisationer som företräder underrepresenterade grupper genomföra en fortbildningsinsats i intersektionalitet och postkoloniala teorier för alla styrelser och all personal inom kulturinstitutionerna. De ska också följa de försök som görs med metoder som positiv särbehandling, kvotering och jämlikhetsdata, för att därefter kunna ge förslag på vilka metoder som bäst lämpar sig att använda som verktyg för mångfaldsarbete och uppföljning inom kultursektorn.

**ARBETA MED
MÅNGFALDSFRÅGAN
PÅ ALLA PLAN**

6. BILDNING

Kultur och utbildning har under de senaste decennierna präglats alltmer av det vi kallar nyttoideal. Dess effekter ska vara enkelt mätbara i enlighet med systemet "new public management". Utrymmet för bildning som syftar till att omvandla hela människan, hens inre förmåga, insikter, moraliska och etiska uppfattning, har snärvats in och begränsats, vilket i sin förlängning försvagar demokratin.

Slå ihop kulturdepartementet och utbildningsdepartementet till ett bildningsdepartement med ett samlat ansvar för demokrati, kultur, skola, kulturskola, universitet, forskning, folkbildning och civilsamhälle. Upprätta ett tätare samarbete på alla nivåer: nationellt, regionalt och lokalt.

Bildningsdepartementet ansvarar för att rekrytering till alla dess styrelser och myndighetsledningar görs med en intersektionell analys och att detta skrivs in i regleringsbrev.

Högstadiе-, gymnasie- och folkhögskolor över hela landet ska, i samarbete med lokala kulturhus eller motsvarande, skapa bildningshus som är öppna dagar och kvällar, hela veckan, året runt. Bildningshusen ska ta ett samlat grepp om skolan, biblioteket, media, amatörkulturen, folkbildningen och det lokala kulturarvet.

Stärk kulturen i skolan. Ändra i läroplanen så att de estetiska ämnena stärks i alla årskurser. Integrera kultur i undervisningen, dels genom elevers eget skapande, dels genom samarbete med professionella konstnärer och kulturarbetare.

Upprätta ett samarbete mellan lärar-, bibliotekarie-, och journalistutbildningarna samt de konstnärliga utbildningarna där de tillsammans utvecklar kulturpedagogiken.

Funktionen med kultursekreterare eller motsvarande mäklande funktion mellan skola och kulturliv ska utvecklas och säkras.

Människors rätt till kultur lagstadgas.

7. KONSTNÄRSLÖN

Arbetsmarknaden för kulturarbetare är mycket osäker. De flesta är frilansare med egna företag och arbetar i hög utsträckning på kortare kontrakt. Systemet med A-kassa fungerar därför dåligt för denna grupp. Samtidigt brottas många institutioner med en bristande rörlighet. Tryggheten inom kultursektorn är alltså mycket ojämnt fördelad.

Utvidga de konstnärliga allianserna. (Allianserna är idag en väl fungerande arbetsmarknadspolitisk lösning för ett hundratal personer inom teater, dans och musik.) Låt de omfatta alla som enligt de fackliga organisationernas kriterier definieras som professionellt verksamma inom områdena scenkonst, bildkonst, musik och film och förläng tiden till tre år.

Lägg ner de centrumbildningar och de delar av AF Kultur som ansvarar för ovan nämnda grupper och förlägg deras nuvarande verksamhet med fortbildning etc under de konstnärliga allianserna.

Se över alla anställningsavtal inom kultursektorn så att de passar dagens förutsättningar.

**BYT ORDET
BIDRAG MOT
INVESTERING**

8. INVESTERING – INTE BIDRAG

Reglerna för det offentliga stödet till kulturverksamhet är idag på många punkter föråldrade. Det gör det svårt för nya aktörer att komma in och svårt för gamla aktörer att komma vidare. Uppdelningen i genrer hindrar en gränsöverskridande konstnärlig utveckling.

Byt ordet bidrag mot investering. Att satsa på kulturverksamhet är en investering i framtiden som kommer att bli möjlig så snart vi har ett nytt mått på välfärd.

Avskaffa uppdelningen i genrer i ansökningsförfarandet och lägg även in spelkulturen under Kulturrådet.

Kvalitet ska vara ledord för fördelning av alla offentliga medel. För att underlätta arbetet ska kvalitetsbegreppet delas in i två delar:

- 1) Konstnärlig kvalitet som innefattar värden som nyskapande, hantverksskicklighet, estetik och mod.
- 2) Kulturpolitisk kvalitet till vilken räknas värden som representation, mångfald, tillgänglighet och delaktighet.

Mellan dessa begrepp finns självklart ingen motsättning och inte heller någon värdering. Institutioner ska inom ramen för sin verksamhet kunna täcka hela kvalitetsbegreppet medan fria grupper måste kunna arbeta med mycket mer spets. Det är sedan anslagsgivarnas ansvar att se till att allt finns representerat.

Gör en tyngdpunktsförskjutning från ansökan till uppföljning för etablerade konstnärer och grupper.

Stat, kommun och landsting ska, för att minska onödig administration, enas om vilka data man behöver för att utvärdera och utveckla kulturell verksamhet.

Inrätta en konstnärsfond, efter norsk modell, där intäkter från försäljning av äldre konst finansierar samtidskonst.

Gör det enklare för nya aktörer att få snabba pengar, så kallade seed money.

Öka andelen av kulturbudgeten som går till fria aktörer och säkra en indexuppräknings av anslagen för både fria grupper och institutioner.

Folkbildningsrådets resursfördelningssystem till studieförbunden ska utvecklas med tydligare kvalitets-kriterier så att verksamheten blir mer relevant för behoven i dagens samhälle.

9. KULTUR I HELA LANDET

Den kulturella infrastrukturen med nationella och regionala kulturinstitutioner samt fria grupper är en rest av en politik anpassad för ett tidigare kulturlandskap. Trots en god grundtanke är resultatet att det produceras mycket kultur i Sverige som är rätt likartad till innehåll och form och som dessutom når en liten, homogen publik. Strukturerna är stela, stödet till nya kulturformer, fria producenter och arrangörer är dåligt anpassat för vår tid och många frestas att satsa på "säkra" kort. Dessutom hamnar den konstnärliga forskningen oftast helt utanför de konstnärliga institutionerna.

För att nå ut med såväl traditionella som nya kulturformer och genrer till en bred publik över hela landet ska en samlad vidareutveckling ske av Riksteatern, Riksutställningar och den del av Musikverket som tillhörde det nu nedlagda Rikskonserter. Renodla uppdraget för den nya institutionen till att vara en "expert och resursenhet" med samproducerande, turnéläggande, samordnande och utbildande verksamhet, med mål att se till att den kultur som skapas i landet både av fria aktörer och institutioner får en så stor spridning som möjligt både geografiskt och socioekonomiskt.

Ge fler aktörer på både lokal, regional och nationell nivå, möjlighet att ansöka om att få ett nationellt uppdrag för att utveckla en specifik konstnärlig profil. Det blir också ett sätt att säkra en överlevnad för verksamheter som till exempel Tyst teater och Cullbergbaletten.

Älägg nationella och regionala kulturinstitutioner att ta emot gästspel av konstarter och genrer som institutionen inte själv producerar.

Utveckla satsningarna på arrangörsstöd och publikarbete och inför kompetensutbildningar för producentledet.

Ge möjlighet för fria producenter att söka medel från Kulturrådet.

Möjliggör att medel till konstnärlig forskning kan läggas direkt på kulturinstitutionerna.

10. DIGITALISERING

En medie- och kulturpolitisk paradox är att trots att branschens samlade intäkter aldrig varit så stora och med en långt större tillgänglighet till kultur än någonsin, är det allt svårare att finansiera exempelvis film, kvalitetsjournalistik och resurskrävande musik samt digitalisering av scenkonst och utställningar. Detta gör att vi trots att den nya tekniken ger oss möjligheter, inte får ut kultur i hela landet.

Någon form av bredbandsskatt ska införas och samtliga internetaktörer som verkar kommersiellt i Sverige måste kunna beskattas i landet.

Medel ska avsättas till forskning för att ta fram nya betalningsmodeller för digitala plattformar och för att undersöka hur avtal med offentliga och kommersiella aktörer ska skrivas i framtiden. Detta för att säkra demokratisk spridning av kulturen och för att upphovsmän och andra kulturarbetare ska kunna få skäligt betalt.

Parterna, i detta fall de konstnärliga fackförbunden och de offentligt finansierade kulturinstitutionerna, ska aktivt arbeta för att ta ett samlat grepp och modernisera de upphovsrättsliga avtalen för att den offentligt finansierade konsten ska komma så många som möjligt till del.

Sverige ska arbeta för en lagändring i EU så att kulturutövare och producenter får ersättning för legala nedladdningar och streamade tjänster via så kallade collecting societies i Europa, det som SAMI, Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation, sköter i Sverige.

Fördelningen av intäkter från streamade tjänster ska ändras så att en ofta förekommande 90/10-fördelning till skivbolagens fördel ändras till 50/50 mellan skivbolag och artister.

Bredband ska byggas ut över hela landet och folkbildningsorganisationerna ska tilldelas ett särskilt ansvar för att alla får kunskap i hur man använder olika former av digital teknik.

Ställ via regleringsbrev krav på alla offentliga institutioner att tillgängliggöra en viss andel av sin produktion digitalt. Upprätta en digital överföringsfond där offentligt finansierad konst/kultur kan söka stöd för överföring till digital media.

11. PUBLIC SERVICE

Allt fler kommuner står utan lokal nyhetsbevakning, vilket skapar ett demokratiskt underskott.

Komplettera sändningstillstånden för Sveriges Television och Sveriges Radio med utökat uppdrag att täcka lokal nyhetsbevakning i ett bredare perspektiv. Möjliggör för fler former av samarbeten med lokala journalister och mediahus.

Vidareutveckla public service roll till att vara producent och inte distributör. Kvalitets- och breddkriterier ska ställas på produktionen, men frihet ges att välja olika plattformar för distributionen – det vill säga även det som betraktas som kommersiella arenor, till exempel internet.

Public services hela kulturproduktion ska göras tillgänglig genom öppna arkiv och ges ett utökat uppdrag att överföra scenkonst och utställningar till TV. Medel ska tillföras särskilt för detta ändamål.

**KULTURBISTÅNDET
SKA FOKUSERA PÅ FRIA
AKTÖRER**

12. INTER- NATIONALISERING

Sverige producerar mycket kultur som skulle kunna nå en betydligt större internationell publik än vad som möjliggörs idag. De få satsningar som görs internationellt är oftast kortsiktiga och rent kommersiella. Kultur (i vid bemärkelse) används för att stärka varumärket Sverige. Men riktigt internationellt kulturutbyte är mycket större än så. Det handlar både om att skapa förståelse mellan folk, om konstnärlig utveckling och om att våra resurser kan användas bättre. I slutänden kan det faktiskt generera pengar tillbaka till Sverige att anpassa kulturpolitiken till en större marknad.

Skapa tillsammans med de aktörer som har relevant kunskap och erfarenhet en nationell strategi för vårt internationella arbete på kulturområdet.

Samla alla resurser på ett ställe och tillför mer. Idag är det oerhört små resurser som läggs på detta med tanke på områdets potential. Låt personer med kunskap om internationellt kulturutbyte – inte turistindustrin – ansvara för fördelningen.

Ge internationella uppdrag till kompanier/institutioner/produktionsenheter som verkar internationellt. Låt det ingå ett utbildande expertuppdrag i uppdraget.

Kulturbiståndet ska vara en del av den nya biståndspolitiska plattformen. Kulturbiståndet ska fokusera på fria aktörer som har lokal förankring både i Sverige och i centrala biståndsländer.

PROCESSEN

UPPDRAGET

Den 28 november 2014 utsåg Miljöpartiets partistyrrelse en arbetsgrupp med uppdrag att:

”...formulera kulturpolitiska förslag och ställningstaganden som utgår från partiprogrammets mål för grön kulturpolitik: att ’alla ska kunna utöva och ta del av kultur på jämlika villkor’. Förslagen ska ligga i linje med andan i Miljöpartiets partiprogram men med fördel vara nya ståndpunkter. Partistyrrelsen kommer i sin behandling att avgöra vilka av dessa ställningstaganden som blir Miljöpartiets officiella hållning.

Förslagen behöver inte begränsas till det som snävt definieras som kulturpolitik utifrån riksdagens utskottsindelning eller regeringens departementsindelning, utan ska rymma sådant som kulturpolitikens samspel med arbete för mångfald, öppenhet och nya uppfattningar om välfärd.

Några särskilt intressanta dimensioner är

- Digitalisering
- Bildning
- Intersektionalisering/Tillgänglighet
- Globalisering
- Yttrandejämlighet
- Konstnärernas villkor

Gruppen ska med fördel studera de riksdagsmotioner som partiet lagt fram på kulturområdet de senaste åren. Gruppen uppmanas att arbeta fritt med olika arbetsmetoder och gärna involvera fler kulturaktö-

rer samt ett nätverk av kulturpolitiker inom partiet i framtagandet av förslagen. Gruppen ska också ha kontinuerlig kontakt med partisekreteraren.

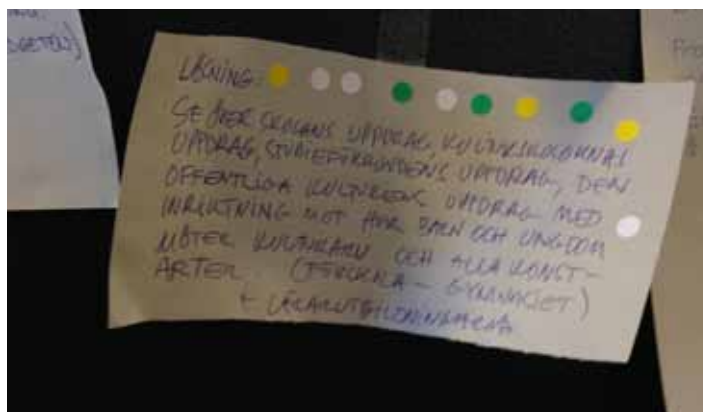
Partistyrrelsen ser gärna att gruppen formulerar några kulturpolitiska vägval som kan vara relevanta att fortsätta undersöka i demokratisk ordning i partiet, även om gruppen inte lyckas bli överens i dessa vägval. Detta för att ge partistyrrelsen idéer om hur ett kulturpolitiskt utvecklingsarbete ska kunna involvera hela partiet under mandatperioden.

Gruppen ska överlämna en rapport till partistyrrelsen innan augusti månads slut 2015.”

(Tidpunkten flyttades fram till november 2015 på grund av det försenade beslutet)

I inledningen till uppdraget skrev partistyrrelsen:

”Vilket samhälle vill vi vara? Var ges utrymme att kritisera på djupet, gräva i de existentiella frågorna, ifrågasätta makthavare och invanda sanningar? Hur gör vi oss fria från normer som begränsar och stänger in? Hur håller vi ihop i en tid när mediekonsumtion och referensramar blir alltmer differentierade? Hur ser en ekonomi ut där skapande och kulturella uttrycksformer värderas högre än ständigt ökande prylkonsumtion? Detta är frågor som en modern kulturpolitik måste ha svar på. Men i den kulturpolitiska debatten saknas svar.”

ARBETSGRUPPEN

I partistyrelsens uppdrag står: "Under 2014 kontaktade partiet Tjia Torpe som erbjöd sig att samla ett antal kulturarbetare/personligheter för att bidra till utvecklingen av vår kulturpolitik. Hon fick det uppdraget, och i september överlämnade de (Tilde Björfors, Katarina Henryson, Pia Kronqvist, Stina Oscarson och Tjia Torpe) ett kulturpolitiskt manifest vilket vi uppmärksammade i realityserien Allt Grönt strax före valet. Vi uttalade att vi ville att dessa personer skulle engageras att ingå i en kulturpolitisk arbetsgrupp."

Partistyrelsen fick efter valet en hög arbetsbelastning med regeringsbildning och budgetkris. Det tog tre månader innan hela arbetsgruppen utsågs.

Under dessa tre månader träffades kulturarbetarna i den blivande arbetsgruppen nio gånger för att förbereda arbetet och stod då i tätt kontakt med partisekretären kring utformningen av uppdraget.

Den 30 november fattade partistyrelsen beslutet att tillsätta en kulturpolitisk arbetsgrupp som skulle ledas av:

- Karin Thomasson – Miljöpartiets partistyrelse och kommunalråd i Östersund
- Tjia Torpe – Miljöpartiet i Stockholm, kulturpolitiker och tidigare kultur- och skolborgarråd (s) i Stockholm

Övriga som utsågs att ingå i arbetsgruppen var, från Miljöpartiet:

- Niclas Malmberg – ledamot i riksdagens kulturutskott
- Åsa Marnell – avdelningschef vid Tekniska museet och kulturpolitiker i Nacka
- Kjell Stjernholm – verksamhetsledare på Studieförbundet Vuxenskolan, tidigare Moomsteatern och kulturpolitiker i Malmö

Från kulturlivet utsågs de partipolitiskt obundna:

- Tilde Björfors – grundare och konstnärlig ledare på Cirkus Cirkör

- Katarina Henryson – sångerska i The Real Group
- Pia Kronqvist – VD på Folkoperan
- Behrang Miri – musiker, pedagog och folkbildare
- Stina Oscarson – regissör, dramatiker och fri skribent

• Arbetsgruppen har genomfört 20 möten i olika konstellationer, sällan med alla tio närvarande.

• Flera av arbetsgruppens tidiga möten ägnades åt att formulera en gemensam kulturpolitisk utgångspunkt.

• Arbetsgruppen har arbetat med ett agilt arbetssätt, som innebär att vi varit öppna för förändringar under utvecklingens gång.

• Partisekreterare Anders Wallner deltog i ett av våra möten.

• Kultur- och demokratiminister Alice Bah Künke deltog i ett av våra möten.

• Finansmarknadsminister Per Bolund deltog i ett av våra möten.

• Peder Karlsson, sångare och erfaren workshopledare, deltog under flera av våra möten för att förbereda våra seminarier med inbjudna från kulturlivet. Peder var också med och genomförde dessa seminarier.

• Malin Åberg Aas, från Miljöpartiets riksdagskansli, har fungerat som arbetsgruppens administrativa stöd. I mars efterträdde hon Elin Hylander.

• Under slutet av våren, sommaren och början av hösten har vi samlat ihop allt vårt underlag från seminarier och utarbetat det förslag som vi nu lägger fram för partistyrelsen "Kulturen – det fjärde välfärdsområdet".

• Vi bilägger därutöver en lång lista med förslag som kommit fram under seminarier och som vi bedömer är genomförbara med den kulturpolitik som ligger fast idag på nationell, regional och lokal nivå. Dessa förslag ska överlämnas till berörda miljöpartistiska kulturpolitiker.

• Vårt arbete har väckt ett visst medialt intresse. Vid två tillfällen har SVTs Kulturnytt gjort reportage och SRs P1 gjorde ett reportage i Kulturnyheter. Även en del dagstidningars kulturdebattörer har uppmärksammat arbetsgruppens utformning och arbete.

VÅR ARBETSMETOD

För att få ett brett och förankrat förslag till en ny kulturpolitik har vi valt att arbeta i en öppen process.

Vi har anordnat åtta seminarier/workshops under 2015. Fem av dessa var halvdagsseminarier som vände sig till särskilt inbjudna inom kulturlivet, två var interna inom Miljöpartiet och ett var ett öppet seminarium.

- 23 januari i Riksdagshuset i Stockholm – miljöpartister med särskilt intresse för kulturpolitik
- 30 mars på Gaaltje i Östersund – Kultur i hela landet
- 20 april på Fredens Hus, Uppsala Slott i Uppsala – Kulturarv och konst
- 29 april på Filmhuset i Stockholm – Media och film
- 4 maj på Unga Klara i Stockholm – Litteratur och lyrisk musik
- 31 maj på Moomsteatern i Malmö – Scenkonst och musik
- 12 juni på Miljöpartiets kongress i Örebro – Kulturen det fjärde välfärdsområdet
- 2 juli på Miljöpartiets dag i Almedalen på Gotland – Kulturen det fjärde välfärdsområdet

I inbjudan till seminarierna med kulturlivet skrev vi: ”Kulturen – det fjärde välfärdsområdet! Vi behöver en ny kulturpolitik. Vi behöver en kulturpolitik anpassad till ett kulturlandskap i ständig rörelse. Vi vet att det finns mycket samlad kunskap inom kulturlivet och har därför valt att genomföra vårt arbete genom en öppen process. Vi vill härmed välkomna dig att vara med i arbetet med den framtida kulturpolitiken! Du behöver inte vara miljöpartist för att delta, det är dina kloka tankar vi vill kunna få ta del av och diskutera.”

Det stora arbetet under seminarierna handlade om att ta fram konkreta förslag inom följande områden:

- Bildning – där vi ser de ökande bildningsklyftorna som ett hot mot demokratin.
- Yttrandejämlikhet – vilka som ges möjlighet att yttra sig och vilka röster som tas på allvar.
- Intersektionalitet – hur vi ska arbeta för en ökad representativitet inom kultursektorn.
- Digitalisering – dess konsekvenser påverkar idag hela media- och kulturlandskapets framtid.
- Globalisering – Sverige är en del av världen och värld-

den är en del av Sverige, ett faktum som ofta glöms bort just inom kulturpolitiken.

- Konstnärernas arbetsvillkor – alla tjänar idag pengar på konsten utom konstnärerna.

Sammanlagt har flera hundra kulturengagerade personer från olika delar av kultursektorn medverkat, till exempel från SR, SVT, UR, kulturtidskrifter, filmbranschen, dagspress, DIK, Folkets hus och parker, närradion, mediaforskare, Statens medieråd, Filminstitutet, IVA, frilansande journalister, Förläggarföreningen, KLYS, Författarförbundet, Kulturrådet, Skolverket, studieförbund, folkhögskolor, hiphopartister, bibliotek, RFSL, författare, förläggare, skolforskare, bloggare, regionala/länsmuseer, statliga museer, Riksförbundet Sveriges museer, NAV, Riksarkivet, Riksutställningar, Riksantikvarieämbetet, Sveriges hembygdsförbund, Bygdegårdarna, samisk kultur, Länskulturen Region Jämtland Härjedalen, kommunala tjänstemän, ideella sektorn, arrangörer, det ideella kulturlivet, Konstfrämjandet, SMOK, KRO, KIF, SVEROK, fria kulturarbetare, bildkonstnärer, Svensk scenkonst, Stockholms konstnärliga högskola, Länsmusiken i Örebro, Länsteatrarna i Sverige, Musikerförbundet, Dramatikerförbundet, Västmanlandsmusiken, Uppsala Stadsteater, Mix musik, KUPP – kvinnor upp på pulten, Cirkus Cirkör, Folkoperan, The Real Group, Intercult och andra fria grupper samt miljöpartistiska kulturpolitiker på lokal och regional nivå.

SÅ HÄR KAN VI GÅ VIDARE

Partistyrelsens modiga beslut att bjuda in fem partipolitiskt obundna kulturarbetare/konstnärer att tillsammans med en rad miljöpartister föreslå en ny kulturpolitik, har väckt stort intresse inom kulturlivet. Arbetssättet, att bjuda in brett till en öppen process med en rad seminarier där alla fick komma till tals och komma med konkreta förslag, har uppskattats. Tilläggas bör dock att vi hade önskat få en ännu större representativitet. För att lyckas med det i framtiden behöver man se över arbetsformen och möjligheten att arvoda ”fria” kulturarbetare och konstnärer som inte kan delta inom ramen för sitt arbete.

Miljöpartiet är det enda parti som efter valet 2014, visat ett intresse att utveckla en ny kulturpolitik. Det är nu viktigt hur resultatet av detta arbete tas om hand i Miljöpartiet.

I och med denna rapport, med ett antal förslag för hur kulturen ska kunna bli det fjärde välfärdsområdet, avslutar vi i kulturarbetsgruppen vårt uppdrag. Vi vill ändå besvara den del av partistyrelsens uppdrag till oss, ”att ge partistyrelsen idéer om hur ett kulturpolitiskt utvecklingsarbete ska kunna involvera hela partiet under mandatperioden”.

Vi föreslår att de ledamöter i arbetsgruppen som har möjlighet, ges i uppdrag av partistyrelsen att fram till kongressen sommaren 2016, delta på regionala konferenser inom Miljöpartiet för att diskutera förslagens konsekvenser på nationell, regional och lokal nivå.

När sedan partistyrelsen lägger fram sin kulturpolitiska proposition på kongressen är frågan väl förberedd. Förutsättningarna att kunna ta ett beslut, om att göra kulturen till det fjärde välfärdsområdet, är då utomordentligt goda.

Detta skulle ge Miljöpartiet stora möjligheter att föra en offensiv kulturpolitisk debatt i valrörelsen 2018 och kulturen skulle få den plats vi behöver i ett hållbart samhälle.

ATT GÖRA KULTUREN
TILL DET FJÄRDE
VÄLFÄRDSOMRÅDET

WWW.MP.SE